

ใบความรู้ที่ ๔ การพันมือ

เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของมวยไทย คือ การคาดเชือกที่มือ โดยใช้ด้ายที่จับเป็นใจ รวมเส้นด้ายขนาดโตเท่าแห่งดินสอดต่อกันเป็นเชือกยาวประมาณ ๒๐ – ๒๕ เมตร ม้วนแยกไว้ 2 กลุ่ม ใช้พันสันหมัดและข้อมือ ความยาวต่างกันตามต้องการ บ้างพันแค่ข้อมือ บ้างพันเกือบจรดข้อศอก พันจากแขนถึงสันหมัด สอดระหว่างง่ามนิ้ว แล้วกระหวัดสอดเป็นปม เรียกว่ากั้นหอย เรียงเป็นเม็ดบนสันหมัด เมื่อพ่นน้ำลงบนสันหมัดด้ายที่พันเป็นกั้นหอยจะพองแข็ง สร้างความเจ็บปวดให้คู่ต่อสู้ได้ การคาดเชือกจะช่วยให้กระดูกนิ้วมือไม่เคล็ดง่าย และทำให้หมัดแข็ง น้ำหนักหมัดมีความหนักแน่น อย่างพ่นหนักจะทำให้ชกอึดอาด

คุณลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งของการคาดเชือก คือวิธีการคาดเชือกสามารถบอกภูมิลำเนาของนักมวยได้ว่าเป็นนักมวยมาจากถิ่นใด และบอกลักษณะการใช้หมัด และการใช้ศอกว่าเป็นอย่างไร เช่นนักมวยจากภาคกลางมักคาดเชือกยาวเกือบถึงข้อศอก เพื่อป้องกันการเตะ และมักเป็นนักมวยที่ออกอาวุธยาวได้ดี เช่น เตะดี และเข่าดี นักมวยจากใต้ถนัดการใช้หมัดและศอก ออกอาวุธสั้นได้ดี จึงพันหมัดสั้น แคข้อมือ เป็นต้น

ขั้นตอนการพันมือในปัจจุบัน

๑		พับปลายผ้าพันมือ ๓ รอบ แล้ววางไว้บนสันหมัด
๒		พันผ้ารอบฝ่ามือ ๓ รอบ
๓		พันผ้าพันมือข้ามเป็นแนวเฉียงไปยังข้อมือ
๔		พันผ้าพันมือที่ข้อมือ ๓ รอบ แล้วพันข้อนิ้วหัวแม่มือ ๑ รอบ
๕		
๖		เมื่อพันรอบข้อนิ้วหัวแม่มือแล้วกลับมาพันรอบข้อมืออีก ๑ รอบ

๗		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือผ่านง่ามนิ้วระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วกลาง
๘		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือมาพันข้อมืออีก ๑ รอบ
๙		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือผ่านง่ามนิ้วระหว่างนิ้วกลางกับนิ้วนาง
๑๐		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือมาพันข้อมืออีก ๑ รอบ
๑๑		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือผ่านง่ามนิ้วระหว่างนิ้วนางกับนิ้วก้อย
๑๒		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือมาพันข้อมืออีก ๑ รอบ
๑๓		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือจากนิ้วหัวแม่มือถึงนิ้วก้อย
๑๔		พันผ้าพันมือรอบฝ่ามือ ๑ รอบ
๑๕		พันผ้าพันมือข้ามหลังมือมาถึงข้อมือ
๑๖		พันผ้าพันมือที่ข้อมือจนเกือบถึงปลายผ้า
๑๗		

๑๘		
๑๙		
๒๐		นำปลายผ้าผ่านง่ามนิ้วมือระหว่างนิ้วกลางกับนิ้วนาง
๒๑		สอดปลายผ้าเข้ากับผ้าที่พันอยู่รอบฝ่ามือเพื่อซ่อนปลายผ้า
๒๒		ซ่อนปลายผ้าจนหมดจนกลายเป็นปมเพื่อเป็นที่กำหมัด
๒๓		ภาพสมบูรณ์ของการพันผ้าพันมือ